

[Thestrup.]

heden kan gives, ret nøje de regler om retskendelse for brud på post-, telegraf- og brevhemmeligheden, som vi har i retsplejelovens § 750. Det er regler, der er prøvet gennem en lang årrække, men hidtil har været anvendt analogt på telefonhemmelighedens område, så dem har jeg ikke noget at kritisere ved. Der kan rejses det spørgsmål, om det overhovedet er nødvendigt at tillade aflytning eller indhentning af oplysninger, uden at retskendelse i forvejen foreligger. Jeg tror, det er rigtigt at tillade det. Man kan ikke se bort fra, at der i en storby som København kan forekomme velorganiserede og godt ledede forbryderbander — vi har haft sådanne tilfælde allerede — og at politiet må have en vis margin for at kunne bekæmpe dem. Vi kan heller ikke se bort fra, at velorganiseret spionage kan forekomme i vort land. Derfor finder jeg det rimeligt, at aflytning uden forudgående retskendelse må kunne ske i de tilfælde, hvor øjemedet ville forspildes, hvis retskendelsen skulle afventes.

Jeg er lidt mere betænkelig ved bestemmelsen om, i hvilke tilfælde det kan pålægges at give meddelelse om samtaler, uden at retskendelse foreligger, idet der her kun står: „i påtrængende tilfælde“, men jeg går ud fra, at der kun bliver tale om at indhente sådanne oplysninger i tilfælde, hvor retskendelse skulle indhentes, hvis der havde været tid dertil. Hovedreglen bør i alt fald efter mit skøn være, at retskendelse bør indhentes, hvor der er tid dertil, uden at øjemedet forspildes.

Jeg finder, at reglen om indgivelse af beretning i de tilfælde, hvor aflytning er sket eller oplysninger er indhentet uden retskendelse, er en god regel. Der blev i forfatningskommissionen af det ærede medlem hr. Aksel Larsen stillet et forslag om en tilføjelse til grundlovens § 72, gående ud på, at retskendelse om aflytning, hvis den var blevet holdt hemmelig for den, der rantes af den, senere skulle meddeles denne, der så skulle have adgang til at appellere den. Jeg tror ikke, at en sådan regel kan gennemføres, eller at det ville være heldigt at gennemføre den, selvom jeg kan se, der er noget tiltalende i det. Jeg vil egentlig mene, at reglen om beretnings-

pligten gør den samme nytte, nemlig den at afholde fra urimelige aflytninger.

Det er naturligt, at et lovforslag som det foreliggende behandles i udvalg. Jeg vil der gerne have lidt nærmere oplysninger om, hvilke følger brud på de opstillede regler vil medføre udover den strafbarhed, som er omtalt i straffelovens § 141, og som der kun sjældent vil kunne blive tale om. Der må vel også kunne blive tale om reaktioner af disciplinær art, ligesom der vel også, hvis der kommer til at ske skade derved, kan blive tale om erstatning. Jeg tror, at det vil have en vis betydning, om man i udvalget fik i alt fald lidt at vide om nogle af de mere omtalte tilfælde af aflytning, der har foreligget, og hvor denne har givet anledning til diskussion i offentligheden.

Hermed kan jeg tilsige mit partis villige medvirken til den fortsatte behandling af det foreliggende lovforslag.

A. C. Normann: Det er næppe hos ret mange medlemmer af dette høje ting forbundet med nogen glædesfølelse at tænke på, at borgernes privatliv på dette område efter det foreliggende lovforslag skal nyde mindre beskyttelse, end tilfældet har været, siden den nye grundlov trådte i kraft i fjor.

Ser man på grundlovens afsnit om frihedsrettighederne, er det ledende princip her i landet ikke blot boligens ukrænkelighed, men også brev-, telegram- og telefonhemmelighedens ukrænkelighed. Det er min opfattelse, at der ude i befolkningen med rette lægges uhyre vægt på, at disse rettigheder værnes mod en krænkelse eller begrænsning, som ikke er stærkt begrundet i en samfundsmæssig nødvendighed.

Censuren farvede streger af syre tværs over krigstidens breve og det store omfang af telefonaflytning, som alle vidste fandt sted i den mere eller mindre ulovlige periode, har bidraget til, at den form for retshåndhævelse, der består i gedulgt at læse folks breve og lytte til deres private samtaler, nyder ringe anseelse. Derfor burde denne metode også være bandlyst af demokratiets retspleje, såfremt følgende to forudsætninger ikke er tilstede:

For det første må der være tale om forbrydelser af meget alvorlig karakter, og for det andet bør aflytning kun finde sted,